

Seletuskiri „Tuumiktaristu toetuse tingimuste ja korra“ ning „Tuumiktaristu loendisse kandideerimiseks esitatavate avalduste ja tuumiktaristutoetuse taotluste hindamise juhendi juurde

31.08.2020

Üldist

Seoses institutsionaalse uurimistoetuse tuumiktaristu toetuse (IUT TT) kui eraldiseisva rahastusinstrumendi lõppemisega (haridus- ja teadusministri määruse kehtivuse lõpetamisega) alates 1.09. 2019, ent jätkuva vajadusega toetada tuumiktaristute teenuse pakkumist väljaspool taristuid pidavaid teadus- ja arendusasutusi, valmistas haridus- ja teadusministeerium ette tuumiktaristu toetamise uued põhimõtted (vt haridus- ja teadusministri 20.07.2020 käskkirja nr 1.1-2/20/174 [lisa](#)) ning volitas Eesti Teadusagentuuri (ETAg) tuumiktaristu toetuste menetlejaks. Tulenevalt sellest on tuumiktaristu toetuste 2020. a taotlusvooruks ette valmistatud järgmised ETAg-i juhatuse käskkirja lisade kavandid:

- 1) Tuumiktaristu toetuse tingimused ja kord,
- 2) Tuumiktaristu loendisse kandideerimiseks esitatavate avalduste ja tuumiktaristu toetuse taotluste hindamise juhend,
- 3) Avalduse vorm tuumiktaristu loendisse kandideerimiseks.

Kavandite koostamisel on lähtutud ministri käskkirjaga kinnitatud tuumiktaristu toetamise põhimõtetest, analoogiast teiste ETAg-i menetletavate uurimistoetuste regulatsioonidega, sh toetuste taotlemise ja haldamisega seotud asjaajamiskoormuse vähendamisest, seniste tuumiktaristu toetuste haldamise kogemustest, haridus- ja teadusministeeriumi poolt kooskõlastusprotsessis antud tagasisidest ning ETAg-i teadustaristu komisjoni esimehe, Kristjan Halleri ettepanekutest.

Kavandite alusel on ette valmistatud ka ETISes vastav taotlus- ja hindamisvorm.

Tuumiktaristu toetuse 2020. a taotlusvooruses olulisemad raamtingimused

- Tuumiktaristu toetuse (edaspidi: toetuse) taotlemisele eelneb tuumiktaristu loendi koostamine. Loendisse võtmiseks on positiivselt evalveeritud teadus- ja arendusasutustel võimalik esitada vastav avaldus. Avalduse saab esitada teadustaristu kohta, mis on kantud Eesti teadustaristu teekaardile ja mis osutab teenuseid ka väljaspoole teadustaristut haldavat asutust (haldavaid asutusi) ja millele soovitakse taotleda tuumiktaristu toetust. Avaldusi hindab ja tuumiktaristu loendi kinnitamise ettepaneku ETAg-i juhatusele teeb teadustaristu komisjon. Avalduste hindamine toimub hindamisjuhendis kirjeldatud kriteeriumide alusel.
- Toetust saab taotleda tuumiktaristut pidav Eesti positiivselt evalveeritud teadus- ja arendusasutus või asutuste konsortsium, mille tuumiktaristu on kantud tuumiktaristu loendisse. Loendisse kandmine ei garanteeri toetuse saamist.
- Iga teadustaristu kohta saab esitada ühe avalduse. Kui Eesti teadustaristu teekaardil nimetatud rahvusvahelise teadustaristuga on seotud Eesti teadustaristu, esitatakse mõlema teadustaristu kohta ühine avaldus. See tähendab, et sellisel juhul ei esitata rahvusvahelise teadustaristu ja Eesti teadustaristu kohta eraldi avaldust, vaid seotus rahvusvahelise teadustaristuga peab sisalduma Eesti teadustaristuga seotud avalduses.

- Tuumiktaristu juhiks võib isik, kes töötab toetuse perioodil vähemalt 0,5 tööajaga toetust taotlevas teadus- ja arendusasutuses ja kes on oma kvalifikatsioonist ja senisest kogemusest tulenevalt võimeline tuumiktaristut edukalt juhtima.
- Toetuse maht ei ole piiratud, vaid see kujuneb vajaduspõhiselt. Toetus jaguneb otsesteks kuludeks ja kaudseteks kuludeks (üldkuluks). Otsesed kulud on sellised kulud, mis on seotud tuumiktaristuteenuste pakkumisega väljaspool tuumiktaristu pidajat ja tema hargettevõtteid. Hargettevõtteks käsitletakse sellist ettevõtet, mille omanik, osanik, asutaja või juhatuse liige on tuumiktaristu pidaja (juriidiline isik) või tema töötaja või üliõpilane (füüsiline isik) ja mis kasutab oma tegevuses tuumiktaristu pidaja intellektuaalset kapitali ja/või taristut. Seejuures tuleb silmas pidada, et hargettevõtetele teenuste osutamist on võimalik taotlustes näidata ning see läheb nõudluse ja kasutuse ulatuse hindamisel ka arvesse, ent konkurentsieelis on neil taotlejatel, kelle kasutajaskond on laiem. Lubatud üldkulumäär on kuni 15% otsestest kuludest.
- Tuumiktaristu loendisse võtmise avaldused esitatakse elektroonselt e-posti teel, tuumiktaristutoetuse taotlused esitatakse ja taotluste menetlemine toimub ETISes.
- Toetuse taotluste hindamiseks moodustab teadusagentuur tuumiktaristu komisjoni, kes teeb ETag-i juhatusele toetuse määramise või mittemääramise ning määramise korral toetuse suuruse ettepaneku.
- Taotluste hindamise kriteeriumid, taotluste pingerea moodustamise, sh võrdsete punktide korral taotluste eelistamise alused on kirjeldatud hindamisjuhendis.
- Tuumiktaristu loendisse kandideerimise avaldusi hinnatakse kolmeastmelisel osaliselt eristaval hindamisskaalal (sobib, sobib osaliselt, ei sobi), kuivõrd tegemist on n-ö lävendipõhise kvalifitseerumisotsusega, mis ei garanteeri rahastust. Tuumiktaristut toetuse taotlusi hinnatakse viieastmelisel eristaval hindamisskaalal (suurepärase, väga hea, hea, rahuldav, mitterahuldav), mille alusel moodustunud taotluste paremusjärjestusest lähtutakse rahastusettepanekute tegemisel. Hindamisjuhendis on määratletud ka taotluste eelistamise alused võrdsete punktide korral.
- ETag-i juhatuse võib otsustada määrata toetus taotletud mahus või vähendatud mahus või toetust mitte määrata.
- Toetuse jätkamise otsustamine toimub iga-aastaselt ETISE kaudu tuumiktaristu pidaja poolt esitatavate andmete alusel.